Feestwijzer

voor het jeugdwerk

VAD

Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen vzw

Redactie

Tina Van Havere, stafmedewerker VAD

Feedback

Elke Fontaine, preventiewerker, CAT Gent; Jan De Smet, preventiewerker, VAGGA-Altox; Tom Meirte, stafmedewerker, Steunpunt Jeugd; Nele Van Nevel, preventiewerker, CGG Noord West-Vlaanderen; Ilse Himpe, preventiewerker, CGG LARGO

Lay-out en druk

www.epo.be

VU: Frieda Matthys, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel
Nationaal depotnummer: D/2007/6030/15

Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen vzw
Vanderlindenstraat 15 | 1030 Brussel | T 02 423 03 33 | F 02 423 03 34 | vad@vad.be | www.vad.be

VAD

VAD, de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen vzw, overkoepelt het merendeel van de Vlaamse organisaties die werken rond de thematiek van alcohol, illegale drugs, psychoactieve medicatie en gokken. VAD wil vanuit een gezondheids- en welzijnsperspectief de Vlaamse bevolking in het algemeen en intermediairen in het bijzonder deskundiger maken in het omgaan met alcohol en andere drugs. Meer info: www.vad.be.

DE DRUGLIJN
078-15-10-20

Voor alle informatie- en hulpvragen over drank, drugs, pillen en gokken.

Via telefoon: 078 15 10 20

Voor een anoniem, objectief en vertrouwelijk gesprek. De beantwoorders zitten klaar om naar je verhaal te luisteren, concrete informatie en/of een eerste advies te geven. Ze weten ook waar je bij jou in de buurt terechtkan voor drughulp of -preventie.

ma-vr 10u tot 20u → vanaf een vast toestel bel je aan voordeeltarief

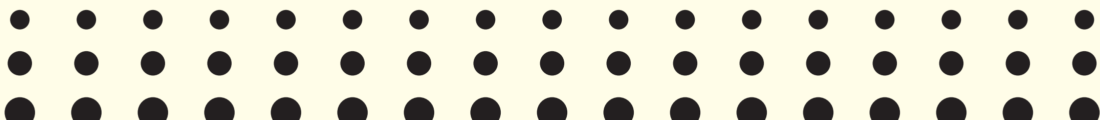
Via www.druglijn.be

Op deze site vind je meer dan tweehonderd pagina's informatie over drank, drugs, pillen en gokken, én over De DrugLijn zelf.

Je kan ook anoniem je vraag mailen via www.druglijn.be/contact

24u/24u → je mail wordt binnen 5 werkdagen beantwoord

inhoud

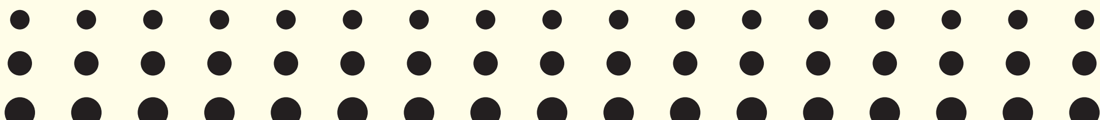
intro

De jeugd beweegt. En fuift, feest, maakt plezier. Daar weet jij, als enthousiasteling in een leidingsploeg of jeugdhuis of als organisator van mee te spreken. Je weet natuurlijk ook dat er niet veel voor nodig is om een feest uit de hand te doen lopen. En dat alcohol en andere drugs in zo'n situaties dikwijls een rol spelen.

Daar gaat deze Feestwijzer over. Het is een praktische leidraad bij het uitstippelen van een efficiënt alcohol- en drugbeleid. Zonder opgeheven vingertje en met zin voor realisme.

Deze Feestwijzer staat vol praktische tips waar jij als feestorganisator direct mee aan de slag kan. Een aantal daarvan ken je ongetwijfeld al, maar als het op veiligheid en gezondheid aankomt, kan het kleinste detail van belang zijn. Zeker als er gefeest wordt. Daarom belichten we onder meer de wetgeving, de interactie met buurtbewoners en beleidsmakers en de risico's van alcohol en drugs voor alle feestvierders, zowel de gebruikers als de niet-gebruikers. Het uitgangspunt is absoluut positief: genieten van fuiven en problemen een stapje voor zijn.

Ten slotte verwijzen we ook nog graag naar Fuifpunt.be, een organisatie die "100%, helemaal, absoluut vóór fuiven is". Zij brengen feestvieren op een positieve manier in beeld, en belichten daarbij vooral de praktische kant van de organisatie, daar waar bij Feestwijzer het accent op gezondheid en veiligheid ligt.

hoe creëer je een veilige uitgaanslocatie?

Gezond en veilig fuiven staat of valt met meerdere factoren: de keuze van de zaal bijvoorbeeld (maar vaak valt er weinig te kiezen), de hoeveelheid bezoekers die je over de vloer krijgt (dat kan je al meer naar je hand zetten), het type publiek en de kans op alcohol- en druggebruik. En over dit laatste hebben we het hier: over alcohol- en drug-gebonden risico's. Je kan je er (deels) op voorbereiden want wie zijn pappenheimers kent, weet waaraan hij zich mag verwachten: op een technofeestje zal je willens nillens vaker met illegale drugs te maken krijgen dan op de doorsneeverjaardagsfuif.

Veel problemen kunnen vermeden worden door proactief maatregelen te treffen. Een organisator kan om te beginnen zelf een positief uitgaansklimaat creëren. Hoe decoreer en verlicht je de feestruimte, welke sfeer hangt er, hoe zit het met het publiekscomfort – het lijkt allemaal weinig tastbaar maar de impact op het gedrag van de aanwezigen is onomstreden. Daarnaast kan je natuurlijk gerichte maatregelen nemen ter bevordering van de veiligheid en de gezondheid van je publiek.

Enkele concrete tips:

— Overschrijd de maximale capaciteit niet

Hoeveel fuivers je mag toelaten, hangt af van het gemeentelijk reglement. Dat verschilt sterk van gemeente tot gemeente. Specialisten gaan ervan uit dat één persoon op een fuif of concert 0,5 m^2 nodig heeft. Op een meerdaags evenement wordt dat 0,75 m^2.

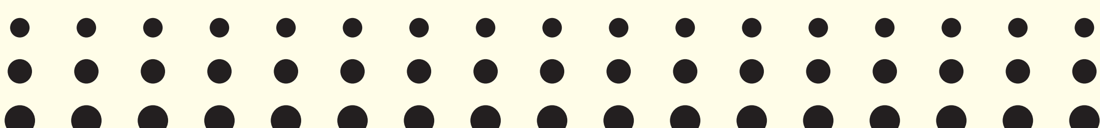
> De lokale brandweer – met wie je rechtstreeks of via de jeugdraad en jeugddienst contact kan opnemen – stelt voor elke fuiflocatie een preventieverslag op inzake de maximumcapaciteit.

— Controleer de 'crowd flow'

Het aantal in- en uitgaande personen kan mechanisch gecontroleerd of manueel geteld worden. Zorg ervoor dat dit gebeurt en hou desnoods een korte inkomstop als de toeloop te groot wordt.

— Vermijd publieksconcentraties

Op elke plaats en op elk moment moet een vlotte doorgang van het publiek mogelijk blijven. Dat kan door de inplanting van typische knelpuntplaatsen als de inkom, de vestiaire, de bar en de toiletten over de hele locatie te spreiden. Vraag je medewerkers om elke abnormale concentratie meteen te signaleren.

Wat kan je doen tegen uitdroging en oververhitting?

Wie urenlang in de hitte danst, loopt een risico op uitdroging en oververhitting. Dat risico verhoogt merkelijk als de danser tegelijk ook nog alcohol en energy drinks consumeert, of drugs als speed, cocaïne en XTC gebruikt. Vraag is nu: wat kan je daar tegen doen?
Bij nader toezien heel wat. Want ook al heb je weinig greep op het individuele gedrag van de feestvierders, je controleert wel de omgeving waarin ze feesten. Zo kan je tegen uitdroging en oververhitting onder meer de volgende preventieve maatregelen nemen:

— Zorg voor een goede klimaatregeling

Temperatuur, luchtvochtigheid en ventilatie bepalen samen het klimaat van een feestlocatie. Het kan zeker geen kwaad om in de loop van de avond tijdelijk even de nooduitgangen open te zetten. Let wel op voor geluidsoverlast.

— Schenk en promoot alcoholvrije dranken

Wie onvoldoende drinkt, droogt snel uit. Zeker dansers moeten regelmatig drinken. Maar dan wel niet-alcoholische dranken, want wie alcohol drinkt, droogt nóg sneller uit. Alcohol heeft immers – net als energy drinks – een vochtafdrijvend effect. Stimuleer je fuivers dan ook om hun vochtbalans op peil te houden en bied een ruim assortiment niet-alcoholische dranken aan tegen democratische prijzen. Naast water (indien mogelijk gratis) zijn vooral softdrinks en isotone sportdranken als Aquarius, AA-drink enzovoort ideale dorstlessers.

— Richt een chill-outruimte in

Dansers moeten af en toe kunnen afkoelen. Zorg ervoor dat ze dat in alle rust kunnen doen. In een goede chill out is het koeler dan op de dansvloer en klinkt de muziek zachter en trager. In comfortabele zetels kunnen de feestgangers op adem komen, relaxen en bijpraten.

Verantwoord schenken → Alcohol en de wet ⓘ

Alcoholverstrekking

Om gegiste dranken (bier) te mogen schenken heb je als fuiforganisator geen vergunning meer nodig. Om sterkedrank te mogen schenken wél. Die vergunning moet je aanvragen bij de gemeente waar de fuif plaatsvindt. Die kan je, na controle van een aantal voorwaarden, een vergunning afleveren. Of je nu een pint tapt of een rum-cola schenkt, alcoholverstrekking brengt bepaalde verantwoordelijkheden met zich mee. De belangrijkste kort samengevat:

— Alcohol en jongeren

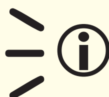
Jongeren onder de zestien jaar mag je geen enkele alcoholhoudende drank aanbieden, schenken of verkopen. Voor sterkedrank (alcopops als Bacardi Breezer® inbegrepen) ligt de leeftijdsgrens op achttien jaar.

— Openbare dronkenschap

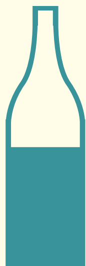
Dit is een strafbaar feit. De term geldt voor iemand die zich op een openbare plaats bevindt en onder invloed van alcohol niet langer in staat is om zichzelf te beheersen. Als je alcohol schenkt, ben je verplicht om de betreffende wettekst op een duidelijk zichtbare plaats uit te hangen. En aan iemand die kennelijk in staat van dronkenschap verkeert, mag je geen alcohol verstrekken.

— Alcohol en verkeer

De wet bepaalt dat een automobilist, motorrijder of fietser een strafbaar feit pleegt als hij meer dan 0,5 promille alcohol in het bloed heeft. Vanaf 0,8 promille wordt de strafmaat zwaarder. Als je een zichtbaar dronken fuiver alcohol verstrekt en die persoon veroorzaakt achteraf een ongeval, dan kan je daarvoor mee aansprakelijk gesteld worden. Als je hem in dezelfde situatie drank weigert, ga je uiteraard vrijuit.

Voor meer informatie rond wetgeving: zie *Juridische handvatten voor het gebruik en misbruik van alcohol en drugs in het jeugdwerk* (www.vad.be/aanbod/catalogus/preventie).

Los van de wet kan je je als jeugdbeweging of jeugdhuis ook afvragen welk signaal je geeft door al dan niet sterkedrank te verkopen.

→ Barbeleid

Een goed barbeleid is veel waard. Je kan bijvoorbeeld bepalen welke strategie je volgt bij dronkenschap, je spreekt af hoe je alcohol weigert aan wie jonger is dan zestien enzovoort. Zo zorg je ervoor dat alle medewerkers op dezelfde manier reageren.

— Een doordacht prijzenbeleid als dam tegen drankmisbruik

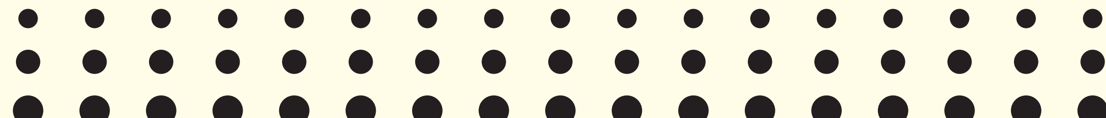
Alcoholmisbruik veroorzaakt de meeste problemen in het uitgaansleven. Met je prijzenbeleid kan je dronkenschap ontmoedigen, bijvoorbeeld door dranken duurder te maken naarmate het alcoholpercentage stijgt. Een aantrekkelijk assortiment niet-alcoholische dranken en alcoholvrije cocktails kan ook al veel verschil maken, net zoals een kritische blik op happy hours, zuipkaarten, gratis vaten, promotieacties enzovoort. Die zetten je bezoekers aan om veel en snel te drinken, wat de problemen exponentieel vergroot.

— Leeftijdsgrenzen respecteren

De wet bepaalt een minimumleeftijd voor het drinken van alcohol. Ook aan de bar moet je deze leeftijdsgrens dus respecteren.

— Eerst afkoelen, daarna sluiten

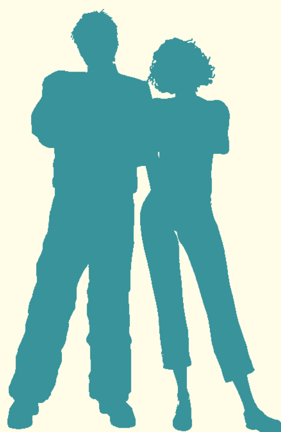
Wie met een vast sluitingsuur werkt, heeft er alle belang bij om dit duidelijk te afficheren. Door eerst de bar te sluiten en daarna de fuif nog even te laten doorgaan, zorg je voor een 'cooling down'. De feestgangers krijgen de tijd om terug met de voeten op de grond te komen, vatten gespreid de terugtocht aan en veroorzaken zo minder buurtoverlast. Voor dat laatste kan je ook aandacht vragen door bijvoorbeeld aan de uitgang lolly's uit te delen met een boodschap als 'wees stil, denk aan de buren'.

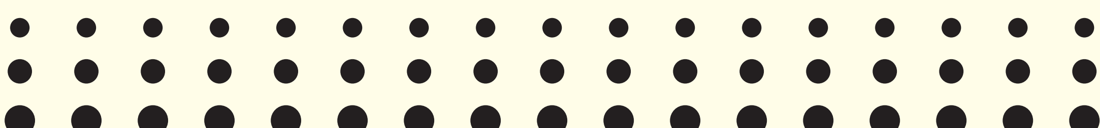

→ Van en naar huis

Wie verantwoord schenkt, heeft ook oog voor verantwoord vervoer. Als reactie op de vele weekendongevallen zagen tal van initiatieven het licht. Als organisator kan je je steentje bijdragen. Bijvoorbeeld door een beroep te doen op de BOB-campagne of door samen te werken met Responsible Young Drivers (RYD) of Drive Up Safety! (DUS!). Ook met de lokale overheid valt allicht te praten over het inleggen van feestbussen of over de organisatie van een nachtelijk vervoernetwerk. En als jeugdvereniging kan je ook zélf uitdokteren hoe je veilig naar een fuif gaat. En hoe je behouden weer thuis geraakt.

Responsible Young Drivers en Drive Up Safety willen jonge mensen duidelijk maken dat veilig verkeer en dus verantwoord rijgedrag een must zijn. Dat alcohol en drugs tot de aandachtspunten behoren, spreekt voor zich. Beide organisaties kennen de taal van de jongeren en communiceren met hen onder andere via bewustwordingscampagnes en spraakmakende acties: www.ryd.be & www.dus.be.

illegale drugs

→ Illegale drugs en de wet ⓘ

Sinds de drugwet van 2 juni 2003 maakt de wetgever een onderscheid tussen cannabis en andere illegale drugs. Let wel, cannabis blijft illegaal. Zowel voor minder- als voor meerderjarigen. Wel is het zo dat voor meerderjarigen de laagste vervolgingsprioriteit geldt.

In de praktijk komt de situatie vandaag hierop neer:

— Cannabis en minderjarigen

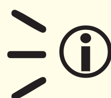
Voor minderjarigen is cannabis onder alle omstandigheden verboden. Als een jongere onder achttien betrapt wordt, verwittigt de politie de ouders en wordt een proces-verbaal opgesteld en overgemaakt aan het parket.

— Cannabis en meerderjarigen

Een meerderjarige die cannabis op zak heeft voor persoonlijk gebruik (maximaal 3 gram en 1 plant) zal in de praktijk alleen vervolgd worden als dit bezit gepaard gaat met verzwarende omstandigheden of met verstoring van de openbare orde. Bijvoorbeeld als hij dealt of gebruikt in aanwezigheid van minderjarigen.

— Algemeen verbod op partydrugs

Zowel het bezit als de productie, de invoer en de aan- en verkoop van populaire partydrugs als XTC, GHB, cocaïne of speed zijn bij wet verboden. Bij een inval of controle neemt de politie alle drugs in beslag en stelt ze een proces-verbaal op. Dat wordt doorgestuurd naar het parket. Inbreuken tegen de drugwetgeving hebben niet alleen gevolgen voor de directe overtreders, maar ook voor de uitbater van de plaats van het misdrijf. De burgemeester is immers bevoegd om de desbetreffende zaak – de fuifzaal bijvoorbeeld – voor een periode van maximaal zes maanden te sluiten. En bij de vaststelling van nieuwe feiten kan die maatregel verlengd worden.

Wil je meer gedetailleerde informatie of blijf je graag op de hoogte van de recente wet- en regelgeving rond alcohol en drugs? Surf dan naar de VAD-website. (www.vad.be/alcohol_drugs/wetgeving/illegale_drugs/index.html).

→ Deurbeleid

Een efficiënte toegangscontrole voorkomt problemen en verhoogt de veiligheid van je bezoekers. Dit op voorwaarde dat het volgens de regels van de kunst gebeurt en met respect voor de op dit vlak erg strenge wetgeving. Die is vastgelegd in de 'private veiligheidswet' van 10 april 1990. Gedetailleerde informatie hierover vind je op www.vigilis.be, de officiële website van de federale overheid over dit thema. Hierna zetten we de belangrijkste do's-and-don'ts op een rijtje.
Vraag je op voorhand af of een persoonscontrole nodig is (welk publiek verwacht je…). Indien je zowel een ticketcontrole als een persoonscontrole organiseert, dan kan dit best via een getrapt controlesysteem: in een eerste doorgang de ticketcontrole en in een tweede doorgang de persoonscontrole.

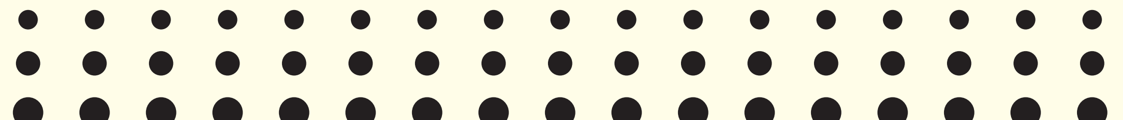
— Professionals of vrijwilligers

Je mag zowel een beroep doen op een professionele bewakingsdienst als op vrijwilligers. Een combinatie van beide kan ook en een mix van beide geslachten is zelfs een must, want mannen mogen alleen door mannen gecontroleerd worden en vrouwen alleen door vrouwen. Van belang is verder herkenbare kledij en een leesbare naambadge. En misschien nog het belangrijkste: het deur- en veiligheidspersoneel moet, net als de andere medewerkers, heel precies de limieten van zijn opdracht kennen.

— Strenge beperkingen

Bewakingspersoneel mag alleen controles uitvoeren aan de ingang, en dit niet systematisch en alleen onder deze strikte voorwaarden:

- Veiligheid is het enige wettelijke doel van een toegangscontrole. Een organisator mag dus niet controleren of iemand al dan niet drugs binnenbrengt.
- Kledij of handbagage mag alleen aan de ingang gecontroleerd worden en enkel bij personen waarvan vermoed wordt dat ze een wapen of gevaarlijk voorwerp dragen.
- Lichaamscontrole blijft beperkt tot een oppervlakkig aftasten van de kledij. Mannen controleren mannen en vrouwen vrouwen. Bij controle van handtas of bagage moet de eigenaar zelf zijn tas leegmaken en de inhoud aan de bewakingsagent tonen.

- Niemand mag tot controle gedwongen worden. Wie zich niet wil laten controleren, mag wel de toegang ontzegd worden.

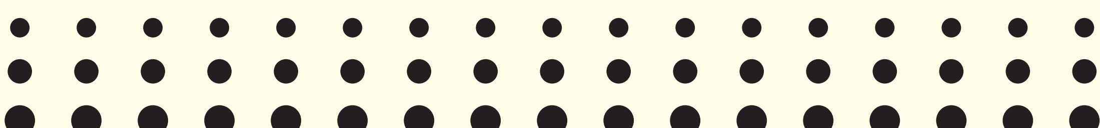
Alle controles die niet aan deze voorwaarden voldoen, zijn bij wet verboden. Dus zelfs als iemand je daartoe de toestemming geeft, mag je niet onderzoeken of hij drugs bij zich heeft. Alleen de politie is daartoe bevoegd. Als tijdens een controle bij toeval illegale drugs ontdekt worden, mag de bewaker in afwachting van de komst van de politie de gecontroleerde staande houden. Hierbij mag hij geen geweld gebruiken.

— Wanneer mag je iemand de toegang weigeren?

Wie een wapen of gevaarlijk voorwerp bezit en wie zich tegen elke controle verzet, mag de toegang tot de zaal of het evenement ontzegd worden. Hetzelfde geldt voor personen die duidelijk onder invloed zijn van alcohol of drugs. Wie ondanks die weigering toch binnengeraakt, mag je alleen verzoeken om op te stappen. Dwang of geweld is ook hier uit den boze.
Verder moet het veiligheidspersoneel er op toezien dat het niet op een directe of indirecte manier discriminerend optreedt. Een bewaker mag iemand de toegang weigeren omdat hij geen geldig inkomticket heeft of (als het écht om een niet publiek toegankelijke gelegenheid gaat) omdat hij geen lid is van een privéclub, maar niet omdat hij een vreemde taal spreekt of om welke andere discriminerende reden dan ook.

— Toezicht op en rond de locatie

Om tijdig op conflictsituaties te anticiperen is het van vitaal belang dat je permanent het overzicht op het gebeuren bewaart. Dit geldt zowel voor de binnenruimtes als voor de terreinen in de directe omgeving van het gebouw of het podium. Alert personeel kan hier heel wat problemen en overlast met de buurt voorkomen. Zorg ervoor dat iedereen precies weet wat hij in standaardsituaties moet doen en reageer snel, kordaat en correct. Denk erom dat alleen de politie bevoegd is om buiten op te treden en maak daar met hen op voorhand goede afspraken over.

eerste hulp en medische interventies bij alcohol- en drugincidenten

Een alcohol- en druggebonden gezondheidsprobleem kan altijd en overal opduiken. Niet zelden breekt daarbij paniek uit. Dat kan je voorkomen door vooraf de juiste scenario's uit te tekenen en preventieve maatregelen te nemen.

— Een EHBO-post of niet?

Deze beslissing neem je na een risicoanalyse in overleg met de burgemeester, de hulpdiensten en de plaatselijke drugpreventiewerker. Criteria daarbij zijn het type evenement, het muziekgenre en het verwachte publiek. Enkele richtlijnen:

- Vanaf 750 bezoekers doe je best een beroep op de deskundigheid van het Rode Kruis, het Vlaamse Kruis of een medische post.
- Vanaf 2000 personen is de lokale burgemeester bevoegd. Hij beslist hoeveel en welke medische middelen worden ingezet.
- Je kan je laten adviseren door de Provinciale Commissies voor Dringende Medische Hulpverlening.

— Op en rond de EHBO-post

Een aanvraag voor een EHBO-post dien je tien weken op voorhand in bij de plaatselijke afdeling van een van de kruisverenigingen. Hou er rekening mee dat er meer komt bij kijken dan op het eerste gezicht lijkt. Een checklist:

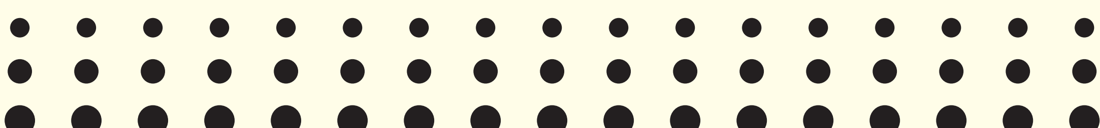
- Installeer de hulppost op een rustige, goed bereikbare plaats en zorg voor een duidelijke signalisatie.
- Vertel de feest- of concertgangers via je website en via flyers en affiches wat ze in noodsituaties moeten doen. Inspiratie daarvoor vind je op www.partywise.be.
- Zorg ervoor dat alle medewerkers de procedure van een correcte ambulancemelding kennen en duid één persoon aan die intussen de eerste zorgen kan toedienen.
- Spreek af wie eventuele slachtoffers naar het ziekenhuis voert, wie de identiteit van de patiënt noteert en wie zijn vrienden en familie op de hoogte brengt.

— Signalen herkennen en meteen reageren

Bij acute gezondheidsproblemen hangt het leven van de patiënt soms af van de alerte reactie van de omgeving. Medewerkers die tot en met in donkere hoekjes toezicht houden, merken dikwijls als eerste op dat er iets fout loopt. Maak goede afspraken zodat er snel en correct gereageerd wordt. Bijvoorbeeld door het slachtoffer in een stabiele zijligging te leggen of door zijn luchtwegen vrij te maken. Een persoon onder invloed buiten zetten, is geen goed idee. Zeker niet bij grote temperatuurverschillen.

— Tijdig de hulpdiensten waarschuwen

Waarschuw bij noodsituaties altijd de medische hulpdiensten. In België gaat dat het snelst via het nummer 100 en in de meeste andere Europese landen via het nummer 112. Beide nummers kan je via elk willekeurig telefoontoestel gratis bellen. Hang bij je vast telefoontoestel in het jeugdhuis een informatiefiche op waarop staat wat de oproeper bij noodgevallen zeker moet vermelden: wat is er gebeurd, wie zijn de slachtoffers en in welke toestand bevinden ze zich, waar worden de hulpdiensten verwacht?

Informeren? Bijvoorbeeld:
Dat drugbezit verboden is, kan je bij de toegangscontrole duidelijk vermelden. Deurcontroles geven het signaal dat druggebruik niet getolereerd wordt (wat geenszins betekent dat een toegangscontrole het zoeken naar drugs tot doel heeft). Keerzijde van een duidelijk signaal bij de toegangscontrole is echter het risico op dubbele dosissen net voor het binnenkomen…

Afstemmen? Bijvoorbeeld:
Je kan best vooraf met de politie bekijken hoe zij controles en toezicht uitoefenen. Een degelijk controlebeleid op drugs en druggebruik in en rond de locatie vraagt om een goede communicatie over verkeerscontroles, het deurbeleid, vervolgingsprocedures bij inbeslagnames en contacten met de politie tijdens de fuif.

Communicatie, vorming en een alcohol- en drugbeleid op maat

→ Afstemmen, informeren en sensibiliseren

Als organisator mag je met recht en rede de regels van het spel bepalen. Door vooraf goed af te stemmen met alle betrokkenen en door de spelregels duidelijk te communiceren dwing je respect af, óók bij jongeren die grenzen aftasten en zich mogelijk aan alcohol en drugs te buiten gaan. Dat ze weten waar ze voor staan, is een goed begin. Onderschat je invloed niet. Jongeren komen naar je fuif omdat ze er zin in hebben. Wat dààr gebeurt, sluit aan bij hun leefwereld. In feite bevind je je in een ideale positie om op een geloofwaardige manier preventieboodschappen te verspreiden en aandacht te vragen voor veilig en gezond uitgaan. Bijvoorbeeld:

- Verspreid positieve preventieboodschappen via je website en druk slagzinnen als 'stay cool', 'drink voldoende water' en 'chill out' op tickets, stickers en posters.
- Geef tips over aangepaste kledij, openbaar vervoer, gezond uitgaan enzovoort. Verwijs daarbij naar websites als www.partywise.be.
- Hang ter plaatse posters uit, verspreid flyers en installeer eventueel een infostand op een rustige plek, bijvoorbeeld in de chill out. ⓘ
- Geef de feestvierders praktische informatie over waar ze terechtkunnen met vragen en problemen (onder andere: www.bekijkheteensnuchter.be (Feest!), www.partywise.be, www.druglijn.be, De DrugLijn 078-15 10 20).
- Zet deze boodschappen kracht bij door ze te combineren met concrete maatregelen zoals gratis waterverstrekking, de inrichting van een chill-outruimte, de aanwezigheid van een EHBO-post enzovoort.

Voor meer informatie surf naar: http://www.vad.be/aanbod/catalogus/index.html

→ Vorming

— Lokale en regionale preventiewerkers

Preventiewerkers kunnen je coachen bij het uitwerken van preventieboodschappen. Zij hebben immers een goed zicht op beschikbaar preventiemateriaal zoals affiches, websites enzovoort. Ook bij de uitbouw van een alcohol- en drugbeleid (zie verder) kunnen ze je helpen.
Op regionaal vlak is er een twintigtal preventiewerkers alcohol en drugs actief in tien Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG). Adresgegevens vind je op www.vad.be/aanbod/doorverwijzen/cgg-preventiewerkers.html
Je kan best ook altijd even checken of jouw gemeente een lokale preventiewerker in dienst heeft.

— Kennis van de wetgeving en interne regels

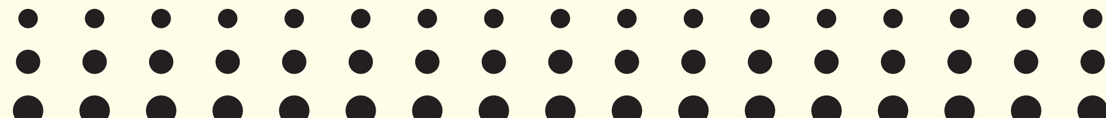
Vaak is de wetgeving niet gekend door het personeel of de medewerkers. Zorg ervoor dat iedereen geïnformeerd is over wat mag en niet mag en wat de specifieke richtlijnen zijn voor jouw organisatie. Dit helpt veel onzekerheid en misverstanden uit de wereld.

— Grenzen stellen en omgaan met agressie

Word je regelmatig geconfronteerd met agressie? Overweeg dan om enkele van je medewerkers naar de opleiding 'omgaan met agressie' te sturen. Je kan hiervoor terecht bij een lokale of regionale preventiewerker. Die kan je leren hoe je aan de toog grenzen kan stellen en hoe je een verzoek kan weigeren.

— EHBO

Een eigen EHBO-specialist in je team is een meerwaarde. Het Rode Kruis organiseert regelmatig cursussen voor vrijwilligers. Voor een vorming EHBDu (Eerste Hulp Bij Drugsincidenten in het uitgaansleven) kan je terecht bij de plaatselijke drugpreventiewerker.

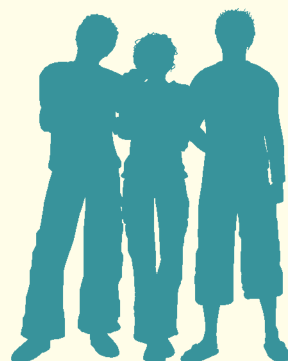

→ Alcohol en drugbeleid op maat

Vrije tijd is een belangrijk levensdomein waar jongeren kansen krijgen om zich verder te ontplooien, grenzen af te tasten, keuzes te maken en verantwoordelijkheid op te nemen. Voor je organisatie (jeugdhuis, jeugdbeweging …) ligt hier een belangrijke rol weggelegd. Door contact met jongeren vang je allerlei signalen op en ben je op de hoogte van wat er leeft. Bovendien creëer je randvoorwaarden voor jongeren om met hun vrije tijd op een constructieve en leuke manier iets aan te vangen. Zo werkt jeugdwerk, zonder expliciet rond middelengebruik te werken, preventief.

Vroeg of laat word je wel eens geconfronteerd met middelengebruik. Denk maar aan je jaarlijkse fuif. Veel van de bezoekers ken je zelf niet en het is dan ook belangrijk een duidelijk signaal te geven over hoe je denkt over het gebruik van alcohol en andere drugs.

Een uitgewerkt alcohol- en drugbeleid is een belangrijke stap in het voorkomen en effectief aanpakken van problemen ten gevolge van alcohol- en druggebruik. Wil je een alcohol- en drugbeleid in je jeugdbeweging of jeugdhuis opstellen, neem dan contact op met de lokale of regionale preventiewerker. Jeugdbewegingen kunnen terecht op www.drugsinbeweging.be[1].

1 Drugs in beweging' is een samenwerkingsproject tussen VAD en de acht koepels van de jeugdbewegingen (Chiro, FOS, Jeugd Rode Kruis, JNM, KAJ, KLJ, KSJ-KSA-VKSJ, Scouts en Gidsen Vlaanderen). Speerpunt is de site www.drugsinbeweging.be, bedoeld voor de leiding van de jeugdbewegingen. Je vindt er theoretische info over drugpreventie, praktische tips voor een drugbeleid, werkvormen op maat en doorverwijsinfo.

Checklist

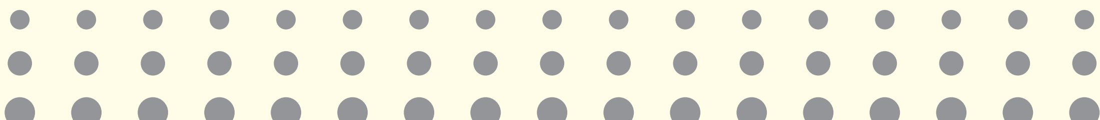
Door het overlopen van deze checklist kan je op een overzichtelijke manier zien of je alle aspecten inzake gezond en veilig uitgaan overwogen of toegepast hebt. Laat je niet afschrikken door de veelheid aan maatregelen. Niemand dwingt je om alles gelijktijdig te veranderen, neem je tijd en doe een beroep op de deskundigheid van de preventiewerker.
Als je aandacht besteedt aan de maatregelen die in deze brochure toegelicht staan, ben je in elk geval goed op weg naar een preventief beleid op lange termijn.

— Hoe creëer je een veilige uitgaanslocatie?

- ○ Kies een aan het publiek en het evenement aangepaste locatie.
- ○ Werk nauw samen met de politie, de gemeentelijke overheid en de jeugd- en/of preventiedienst.
- ○ Zorg voor een positieve sfeer door een aangepaste inrichting, decoratie en verlichting.
- ○ Bereken hoeveel mensen er binnen mogen en overschrijd nooit de maximale capaciteit.
- ○ Controleer regelmatig de 'crowd flow'.
- ○ Vermijd publieksconcentraties en knelpuntplaatsen die een vlotte doorgang belemmeren.

— Wat kan je tegen uitdroging en oververhitting doen?

- ○ Zorg voor een goede klimaatregeling. Let erop dat de temperatuur niet boven de 27°C komt en de luchtvochtigheid niet boven de 85%.
- ○ Voorzie een vlot toegankelijke vestiaire of plaats lockers.
- ○ Schenk en promoot alcoholvrije dranken.
- ○ Bied gratis water aan.
- ○ Richt een chill-outruimte in.

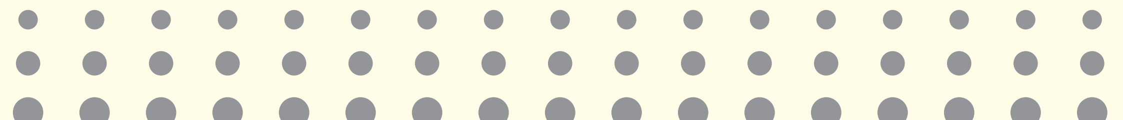

— Verantwoord schenken

- Vraag tijdig een vergunning aan voor het schenken van alcoholische dranken.
- Geef nooit alcohol aan jongeren onder de zestien en schenk geen sterkedrank aan personen beneden de achttien jaar.
- Hang de wettekst over 'openbare dronkenschap' uit op een duidelijk zichtbare plaats.
- Verstrek nooit alcohol aan een dronken fuiver.
- Sta kritisch stil bij de verkoop van zuipkaarten, happy hour, overdadige alcoholreclame en promotieacties.
- Voorzie een cooling-downperiode bij het sluiten van de bar.
- Werk actief preventiemaatregelen uit voor een veilig verkeer van en naar de fuif.
- Maak niet-alcoholische dranken goedkoper dan alcoholische.
- Stel een barbriefing op zodat alle medewerkers op dezelfde manier kunnen handelen.

— Illegale drugs

- Treed kordaat op tegen de verkoop en het gebruik van cannabis en partydrugs. Verwittig bij problemen onmiddellijk de politie.
- Hou je strikt aan de regels vastgelegd in de 'private veiligheidswet' en zorg ervoor dat je medewerkers die kennen.
- Werk voor je persoonscontrole naar keuze met een erkende bewakingsfirma en/of met vrijwilligers.
- Controleer alleen aan de ingang, en dit met het oog op de veiligheid.
- Controleer niet op drugsbezit, dat is verboden.
- Beperk lichaamscontrole tot oppervlakkig aftasten. Mannen controleren mannen en vrouwen controleren vrouwen.
- Weiger de toegang aan wie elke controle weigert, aan de bezitters van een wapen en aan personen die onder invloed zijn van alcohol of drugs.
- Weiger niemand de toegang op grond van discriminatie.
- Gebruik nooit geweld. Verwittig indien nodig de politie.
- Hou toezicht in en rond de locatie en maak hierover afspraken met de politie.

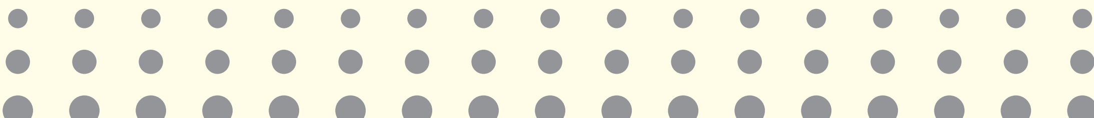
— Eerste hulp en medische interventies bij alcohol- en drugincidenten

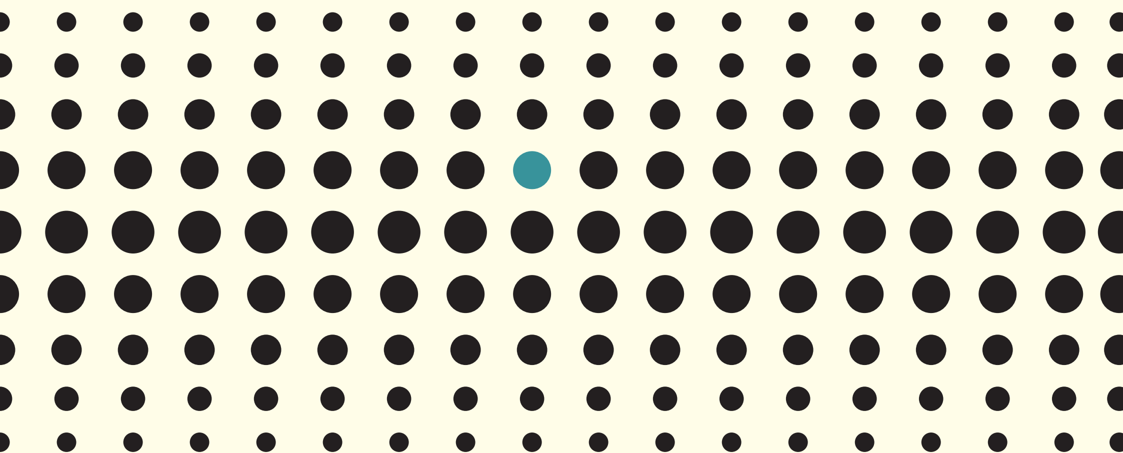
- Beslis na een risicoanalyse of het zinvol is om een EHBO-post te installeren.
- Communiceer duidelijk over die hulppost en zorg voor een goede signalisatie.
- Benoem een EHBO-verantwoordelijke en zorg ervoor dat iedereen weet wie dat is en hoe hij snel bereikt kan worden.
- Werk een vaste procedure uit rond de waarschuwing van de hulpdiensten en maak afspraken over het transport naar het ziekenhuis.
- Zorg ervoor dat minstens één medewerker de eerste zorgen kan toedienen. Schrijf hem of haar in voor een EHBO- en een EHBDu-opleiding.

— Communicatie, vorming en een alcohol- en drugbeleid op maat

- Communiceer eerlijk en open met de buurt, de overheid en de politie.
- Informeer je publiek, stel grenzen en maak duidelijk dat het je ernst is.
- Verspreid positieve preventieboodschappen en geef concrete tips over veilig en gezond uitgaan.
- Kies voor communicatiemiddelen die jongeren aanspreken: affiches, de Partywise-videoclip, stickers, lichtkranten enzovoort.
- Doe voor de uitwerking van een efficiënt beleid een beroep op de knowhow en de ervaring van een preventiewerker.
- Zorg voor ondersteunende randvoorwaarden wanneer preventieboodschappen worden gecommuniceerd.
- Overweeg vorming te organiseren voor je medewerkers.

V.U.: Frieda Matthys | Vanderlindenstraat 15 | 1030 Brussel